

Aan de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

Directoraat-generaal Agro
Directie Dierlijke Agroketens en
Dierenwelzijn

Auteur

Datum
04-12-2025

Kenmerk
DGA-DAD / 102837923

RT 0000126617

Kopie aan

Bijlage(n)

nota

TER BESLISSING

Schriftelijke reactie op mogelijk afschaffen
nulstand wilde zwijnen in provincie Noord-
Brabant

Parafenroute

Aanleiding

Op 26 november jl. heeft de vaste commissie voor Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur u verzocht te reageren op het mogelijk afschaffen van de nulstand van wilde zwijnen in de provincie Noord-Brabant en specifiek in te gaan op hoe dit zich verhoudt tot het 'Plan van aanpak Afrikaanse varkenspest in wilde zwijnen'. Met bijgevoegde kamerbrief reageert u op dat verzoek.

Geadviseerd besluit

Het advies is om bijgevoegde kamerbrief te ondertekenen en te laten versturen aan de Tweede Kamer.

Kernpunten

- Vanwege de uitgebreide verspreiding en toenemende schade door wilde zwijnen heeft de Faunabeheereenheid (FBE) Noord-Brabant een 'Zwijnencommissie' ingesteld die de opdracht kreeg om het Noord-Brabantse beleid en beheer van wilde zwijnen te evalueren en hierover te adviseren.
- Deze zwijnencommissie heeft in juli 2025 haar advies uitgebracht. Dat advies is door de FBE unaniem vastgesteld en vervolgens aangeboden aan de Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant. De provincie onderzoekt nu of, en op welke wijze dit advies geïmplementeerd kan worden in haar eigen beleid.
- De FBE adviseert het huidige nulstandbeleid te verlaten en over te gaan naar een beleid waarin de ecologische waarde van wilde zwijnen wordt erkend. Dat zou moeten resulteren in een natuurlijke (lage) dichtheid van wilde zwijnen in bos- en natuurgebieden, met een richtlijn van één wild zwijn per 100 hectare in bos- en natuurgebied, waarbij strikte randvoorwaarden gelden om de populatie te beheersen middels afschot.

Ontvangen BPZ

- Het beeld heerst dat door het loslaten van de nulstand het aantal zwijnen gaat toenemen. Echter als het advies en de randvoorwaarden van de FBE volledig worden geïmplementeerd, dan zou het aantal leefgebieden mogelijk toenemen, echter is het de bedoeling dat het absolute aantal wilde zwijnen en de dichtheid afneemt.
- In het advies zijn verschillende randvoorwaarden opgenomen waarbij in het advies ook staat dat de integrale toepassing van deze randvoorwaarden van cruciaal belang is. Een selectieve implementatie vergroot het risico dat het beheer tekortschiet en daarmee het aantal wilde zwijnen en de schade toeneemt.
- Eén van de gestelde randvoorwaarden is specifiek gericht op de risico mitigatie van Afrikaanse varkenspest (AVP). Daarbij zijn elementen genoemd zoals educatie en preventieve maatregelen tegen menselijke insleep van ziekten en het snel kunnen afsluiten van gebieden bij een uitbraak.
- Deze aspecten zijn ook opgenomen in het plan van aanpak preventie en bestrijdingsvoorbereiding Afrikaanse varkenspest waarmee een koppeling wordt gemaakt tussen het eventueel aanpassen van het provinciaal beleid en het landelijk beleid op de preventie van AVP in wilde zwijnen.
- LVVN heeft met de provincie uitvoerig gesproken over dit advies en een eventuele wijziging van het beleid. De provincie is erop gewezen dat het uitbreiden van de leefgebieden kan leiden tot een verhoging van de kans op introductie van AVP in wilde zwijnen. De inschatting is dat als de door de zwijnencommissie geadviseerde dichtheden kunnen worden gehandhaafd, deze kans maar beperkt toeneemt.
- Desalniettemin is bij de provincie benadrukt dat het van belang is dat de preventieve acties die zijn opgenomen in het plan van aanpak in alle (potentiele) leefgebieden zullen moeten worden geïmplementeerd.
- In de brief gaat u ook kort in op de situatie die is ontstaan in Spanje. Daar is op 30 november AVP vastgesteld bij twee wilde zwijnen in de buurt van Barcelona.
- Deze uitbraak heeft iedereen verrast maar komt niet onverwachts. Het is illustrerend voor de verspreidingsvorm die AVP in Europa al jaren laat zien.
- Op dit moment wordt onderzoek gedaan naar de herkomst van het virus en de mogelijke introductieroute. In de media wordt gesproken over de mogelijkheid dat deze uit een laboratorium afkomstig zou kunnen zijn. De Spaanse autoriteiten doen echter nog onderzoek en we wachten nadere informatie af.